

PM

Fiber i Dybro

Arkeologisk utredning i form av schaktningsövervakning

Södermanlands län, Södermanland, Katrineholms kommun,
Björkviks socken, Mörtbol 2:3 och Villkärret 3:2,
Björkvik 134:1, 135:1 och 214:1 m fl

Louise Evanni

Innehåll

Inledning	3
Kulturmiljö	3
Metod	3
Resultat	4
Administrativa uppgifter	4

Inledning

Med anledning av att Utsikt Bredband avser att schakta och förlägga ny fiberkabel inom fastigheterna Mörtbol 2:3 och Villkärret 3:2 har Länsstyrelsen bedömt att det krävs en arkeologisk utredning i form av schaktningsövervakning inom de områden som arbetsföretaget berör. Under en vecka i juli 2018 utförde Arkeologerna, Statens historiska museer ovan nämnda schaktningsövervakning.

Fiberkabeln var planerad att förläggas i närheten av ett antal fornlämningar såsom Björkvik 134:1, 135:1, 140:1, 143:1 och 214:1, samtliga fyndplatser för stenföremål i form av yxor och brynen vilka kan dateras till stenålder.

Kulturmiljö

Området karaktäriseras av ett småbrutet landskap med sand- och moränhöjder och brukad åkermark i siltiga/leriga dalgångar. Utredningsområdet ligger på 40-45 m ö h och utgör fina lägen för stenåldersboplatser.

De fornlämningar som direkt berördes av nedläggningen av fiber var Björkvik 134:1, 135:1 samt 214:1.

Björkvik 134:1 är fyndplatsen för en stenyxa. Enligt ATA ska ytterligare fem yxor ha förvarats på gården Dybro. Den nuvarande ägaren har dock inga yxor i sin ägo. Björkvik 135:1 ligger strax norr om 134:1, i en svacka, och är fyndplats för ett bryne. Detta ska ha påträffats i vad som fram till sekelskiftet 1900 var gammal sjöbotten. Den tredje fornlämningen som direkt berördes var Björkvik 214:1. Denna utgjorde fyndplatsen för tre stenyxor. Även ett kolbemängt lager ska ha iakttagits här men ej återfunnits vid besiktning. På gården Glindran intill ska ytterligare två yxor ha förvarats.

I närheten av det berörda området finns ytterligare fyndplatser för stenyxor registrerade; Björkvik 140:1 (fynd av flintyxa) och 143:1 (fyndplats för båtysa). Intill finns även Björkvik 136:1, uppgift om stenåldersboplatser men denna lämning är inte bekräftad.

Metod

I samband med schaktningen för nedläggandet av fiberkabel övervakades arbetet av arkeolog. Schaktningen skedde skiktvis och de upptagna jordmassorna lades invid schaktet för att manuellt hackas igenom. I takt med att schaktningen framskred mättes det grävda området in och beskrevs. Efteråt lades schakten igen.

För att inte orsaka onödigt ställtid grävdes schakten till sitt fulla djup så att slang kunde läggas ned. Första fältdagen utfördes kontrollen av två arkeologer, en som gick igenom de upplagda schaktmassorna och letade fynd och en som följde grävmaskinen. Detta arbete bedömdes inte behövas då massorna var fyndtomma.

Resultat

Vid den inledande avbaningen upptäcktes att den södra delen av arbetsområdet redan var schaktad och fiber nedlagd. Detta arbete hade skett redan under hösten 2017. Den delen av området berörde Björkvik 214:1. Ingreppet har rapporterats till Länsstyrelsen.

Schaktningsarbetet påbörjades i den södra delen, strax söder om Dybro gård. Fyllningen i schakten bestod till största delen av sand med siltinslag. Schakten var upp till 0,8 meter djupa och ca 0,4-0,5 meter breda. Ställvis påträffades brända lager/ytor som bedömdes vara recenta. I den norra delen av undersökningsområdet, i närheten av Björkvik 135:1, bestod fyllningen i schakten av postglacial lera.

Inget av antikvariskt intresse påträffades

Administrativa uppgifter

SHMs dnr: 5.1.1-00493-2018.

Länsstyrelsens dnr: 431-7461-2017.

SHMs projektnr: 720613951.

Intrasisprojekt: A2018_088.

Undersökningstid: 16–19 juli 2018.

Projektgrupp: Louise Evanni och Katarina Appelgren.

Underkonsulter: -.

Exploateringsyta: 1350 löpmeter.

Undersökt yta: ca 700 löpmeter.

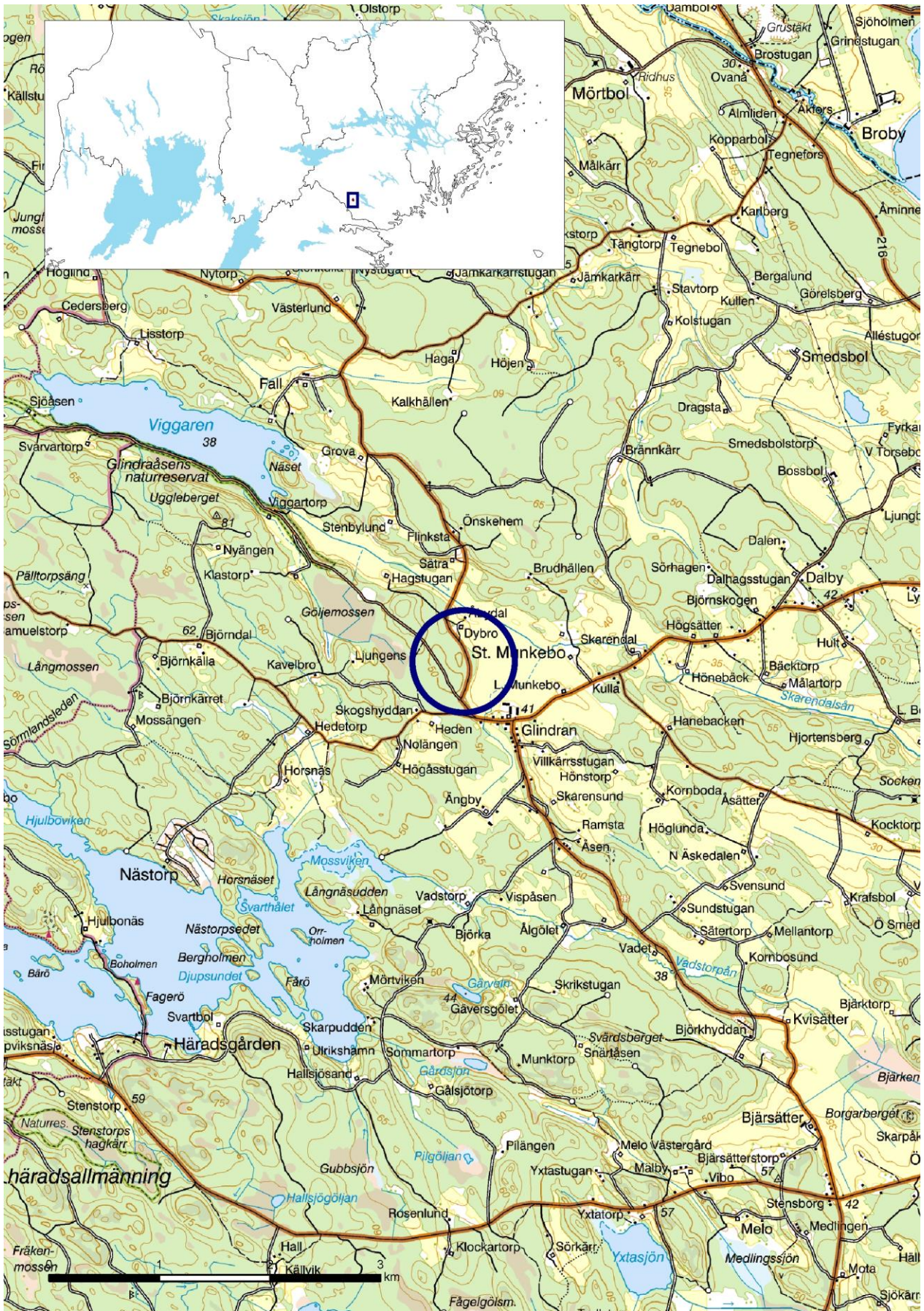
Läge: Fastighetskartan, blad 65F2IN HOFSTA.

Koordinatsystem: Sweref 99 TM.

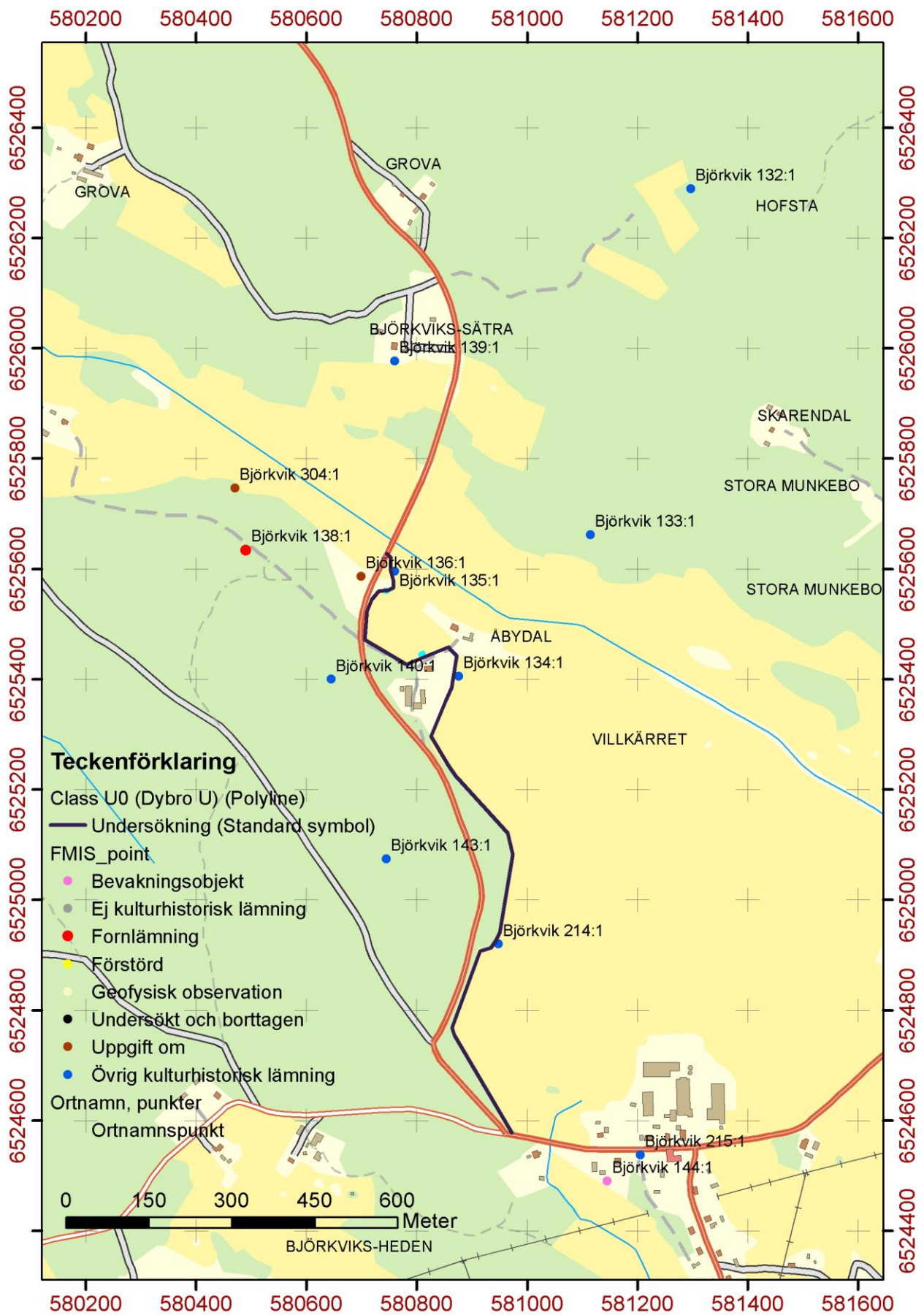
Höjdsystem: Rikets, RH 2000.

Dokumentationshandlingar som förvaras i Statens historiska museers arkiv (SHMM), Stockholm: -. Dokumentationshandlingarna lagras tillsammans med Intrasisdatabasen.

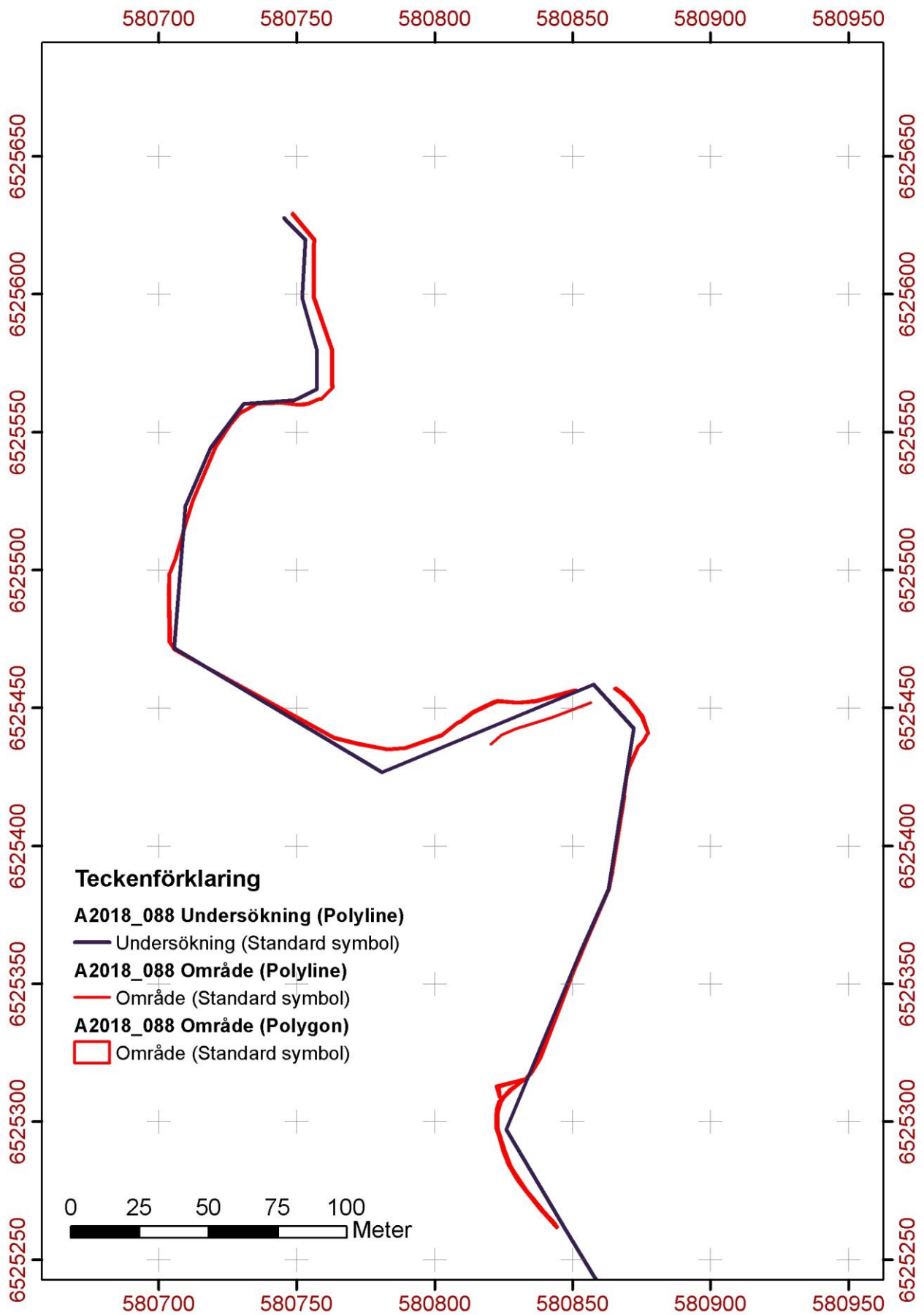
Fynd: -.

Figur 1. Läget för undersökningen markerat på utsnitt ur Terrängkartan blad 593 Flen, skala 1:50 000, och Sverigekartan.

Figur 2. Utredningsområdet/Förundersökningsområdet/Undersökningsområdet (lila linje) och närbelägna fornlämningar (enligt FMIS) markerade på utdrag ur Fastighetskartan, blad 65F2IN HOFSTA. Skala 1:10 000.

Figur 3. Plan över undersökta schakt markerade på utdrag ur Fastighetskartan, Storruta 65F2IN HOFSTA. Skala 1:2000.